

**Одеський національний університет імені І. І. Мечникова**  
**Факультет Міжнародних відносин, політології та соціології**  
**Кафедра суспільних комунікацій та регіональних студій**

**Силабус курсу**

**Гендерна соціологія**

<b>Обсяг</b>	<b>4 кредити (120 год.)</b>
<b>Семестр, рік навчання</b>	<b>I семестр 4-го року навчання</b>
<b>Дні, час, місце</b>	<b>Четвер 15.50-17.10, 17.20-18.40</b>
<b>Викладач (-і)</b>	<b>Романенко Світлана Володимирівна</b>
<b>Контактний телефон</b>	
<b>E-mail</b>	<b>lkzcneltynjd@gmail.com</b>
<b>Робоче місце</b>	<b>кафедра суспільних комунікацій та регіональних студій</b>
<b>Консультації</b>	<b>Онлайн-консультації:</b>
<b>Комунікація</b>	<b>Здійснюється через телеграм-канали, e-mail, Google Classroom</b> URL: <a href="https://classroom.google.com/c/NTQyOTI1ODc3NzY4?cjc=r3tjwec">https://classroom.google.com/c/NTQyOTI1ODc3NzY4?cjc=r3tjwec</a>

**АНОТАЦІЯ КУРСУ**

<b>Предмет вивчення дисципліни</b>	Сучасні соціологічні підходи до вивчення гендеру.
<b>Місце дисципліни в освітній програмі</b>	Дисципліна відноситься до вибіркових курсів. Суттєво спирається на знання вміння та навички, які отримані з циклу курсів, що вивчали загальну теорію та методи соціології, а також курсів «Інформатика та соціальна інформатика» та «Соціологія сім'ї».
<b>Мета курсу</b>	Сформувати систему знань про особливості функціонування гендеру в сучасному суспільстві; надати уявлення про наукові підходи до вивчення гендерних проблем з точки зору сучасної соціології; сформувати науковий інтерес до подальшого вивчення гендерної проблематики.
<b>Завдання дисципліни:</b>	Ознайомити з основними соціологічними концепціями гендеру; з соціологічним аналізом та науковим поясненням причин гендерних диспропорцій та нерівностей, гендерних ролей та стереотипів; систематизувати вітчизняний та зарубіжний досвід гендерних досліджень; визначити коло гендерних проблем та механізмів їх вирішення, ролі та місця гендерної політики в сучасному суспільстві.

<b>Очікувані результати та програмні компетентності</b>	<p><b>ЗК07.</b> Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p><b>ЗК11.</b> Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p><b>СК01.</b> Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології.</p> <p><b>СК03.</b> Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.</p> <p><b>РН04.</b> Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.</p>
---	--

### ОПИС КУРСУ

<b>Форми і методи навчання</b>	<p>Курс складається з 10 лекційних і 10 практичних занять.</p> <p>Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами: лекція; лекція-дискусія з опорою на прочитане; аналіз текстів; робота в малих групах з обговорення проблемних ситуацій; зворотній зв'язок.</p> <p>Самостійна робота (80 годин) включає підготовку до лекційних та практичних занять протягом семестру; написання рецензії на обране джерело за темою лекційних/практичних занять або есе за обраною проблемою.</p>
<b>Зміст навчальної дисципліни</b>	<p style="text-align: center;"><b>Змістовий модуль 1.</b></p> <p>Тема 1. Історія становлення гендерної соціології.</p> <p>Тема 2. Гендерні дослідження: історія та сучасність.</p> <p>Тема 3. Статеві-ролеві підходи до конструювання гендеру. Значення біологічних детермінант.</p> <p>Тема 4. Гендер як соціальний конструкт, структура та практика, як фрейм та соціальний інститут.</p> <p>Тема 5. Конструювання фемінностей та маскуліностей.</p> <p>Тема 6. Культура та релігія в гендерному контексті.</p> <p>Тема 7. Гендерні відмінності в економічній та політичній сферах.</p> <p>Тема 8. Гендерні відмінності та інститут сім'ї.</p> <p>Тема 9. Фемінізм: еволюція ідей та жіночі суспільні рухи.</p> <p>Тема 10. Гендерна політика в сучасному світі.</p>
<b>Перелік рекомендованої літератури</b>	<p style="text-align: center;"><b>Базова</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Amy Wharton (2012) The Sociology of Gender. An introduction to theory and research. Wiley-Blackwell, 262 p.</li> <li>2. Handbook of the Sociology of Gender (2006) Barbara J. Risman, Carissa M. Froyum, William J. Scarborough Eds. Springer. 270 p.</li> <li>3. Kimmel M, Aronson A.(2017) The Gendered Society. Reader. Oxford University Press. 140 p.</li> <li>4. Балакірева О. Громадська думка про статеві-ролеві стереотипи в гендерному світогляді // Гендерний аналіз українського суспільства. К.: ПРОООН, 1999. С.103-112.</li> <li>5. Кон І.С. Гегемонна маскуліність як фактор чоловічого (не)здоров'я // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2008. № 4. С. 5-16.</li> <li>6. Про становище сімей в Україні. К:НВФ «Студцентр», 1999.</li> <li>7. Проблеми насильства в сім'ї: правові та соціальні аспекти / Упоряд. О.М. Руднева. Харків: Право, 1999.</li> <li>8. Проблеми підлітків та молоді // Гендерний аналіз українського суспільства. К.:ПРОООН,1999. С.215-222/</li> <li>9. Стрельник О. Турбота як робота: материнство у фокусі соціології. К.: Кригіка, 2017. 288 с.</li> <li>10. Стрельник О. (Не)батьківство як вибір: добровільна бездітність у наукових та суспільних дискусіях // Вісник Національного технічного університету «Київський</li> </ol>

політехнічний інститут». Серія «Політологія. Соціологія. Право». К.: «Політехніка», 2012. С. 41-45.
<b>Додаткова</b>
1. Гендерний портрет українського суспільства // Аналітичне дослідження. URL: <a href="https://core.ac.uk/download/pdf/324229772.pdf">https://core.ac.uk/download/pdf/324229772.pdf</a>
2. Становище жінок в Україні: реалії та перспективи. URL: <a href="http://gska2.rada.gov.ua/control/uk/publish/article/news_left?art_id=53201&amp;cat_id=466">http://gska2.rada.gov.ua/control/uk/publish/article/news_left?art_id=53201&amp;cat_id=466</a>
3. Малес Л. Діти є, що далі? Ресурси — у чоловіків, відповідальність — у жінок / Л. Малес // Гендер в деталях. URL: <a href="https://genderindetail.org.ua/season/topic/mater-batkiv/diti-e-scho-dali-resursi-u-cholovikiv-vidpovidalnist-u-zhinok134709.html">https://genderindetail.org.ua/season/topic/mater-batkiv/diti-e-scho-dali-resursi-u-cholovikiv-vidpovidalnist-u-zhinok134709.html</a>
4. Тетерюк М. Між дискурсом і матерією: переосмислення тіла у квір-дослідженнях. URL: <a href="https://genderindetail.org.ua/season-topic/temasezonu/mizh-diskursom-i-materiyu-pereosmislennya-tila-u-kvir-doslidzhenniah134304.html">https://genderindetail.org.ua/season-topic/temasezonu/mizh-diskursom-i-materiyu-pereosmislennya-tila-u-kvir-doslidzhenniah134304.html</a>

### ОЦІНЮВАННЯ

Види навчальної роботи	Кількість балів за виконання	Кількість подій
1. Участь в роботі лекційного/практичного заняття, заповнення картки зворотного зв'язку	0-2	20
2. Робота в малих групах	0-3	10<
3. Доповідь за результатами роботи малої групи	0-5	10<
4. Відповідь на практичному занятті	0-5	10<
5. Написання рецензії або есе (із захистом)	0-20	1
		<b>Разом: 0-100</b>

Самостійна робота (підготовка до лекційних та практичних занять протягом семестру, написання рецензії/есе) розглядається як запорука успішного виконання зазначених вище видів навчальної роботи та не передбачає окремого оцінювання.

### ПОЛІТИКА КУРСУ

<b>Політика щодо дедлайнів та перескладання</b>	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання іспиту можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
<b>Політика щодо академічної доброчесності:</b>	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначає Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова <a href="http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf">http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf</a> . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
<b>Політика щодо відвідування та запізнень:</b>	Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в он-лайн формі за графіком, погодженим із викладачем.

<b><i>Мобільні пристрої</i></b>	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних додатках.
<b><i>Поведінка в аудиторії:</i></b>	Всі здобувачі беруть активну участь у всіх заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних та лабораторних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.